

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ι΄.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 10 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 470

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Α. Ε. Κουβέντες—Μερικά για την πρόοδο της 'Ιδέας.
Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ. Ρούσικη φιλολογία—'Ο «'Ωκεανός» του
Λ. 'Ανδρέγεβ (τέλος).
ΚΥΒΟΣ. 'Η εργατική νομοθεσία ('Α').
ETTORE MOSCHINO. Τριστάνος και 'Ιζόλδη (μεταφρ.
Ν. Ποριώτης) τέλος.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Richerpin.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτική 'Επιθεώρηση.
ΔΩΡΟΣ ΣΤΕΛΛΑΣ. 'Η σκληρόκαρδη (Caecilia Vellini).
Α. THUMB κτλ. 'Ο γλωσσικός αγώνας.
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

RICHERPIN

'Ο ποιητής των ἄθεων και τῶν κακομοιρηδῶν.
Στά 1884, νομίζω. Τὰ γαλλικά φύλλα, πού ἔ-
βλεπα τότε, και τὰ σοβαρώτερα, σάν τή **Ντεμπά**,
βουίζαν ἀπό τίς «Βλαστήμιες», τὸ καινούριο βιβλίο
τοῦ γάλλου ποιητῆ. 'Εξαιρετικά, γιά ἓνα τόμο στί-
χων, γράφονταν ἄρθρα κριτικά - και ἄκριτα — μα-
κρόστηλα. Μὰ κ' αἰνοὶ πού συνταράζονταν ἀπὸ τή
φιλοσοφία τοῦ Ρισπαίν και πού ἀποδοκιμάζαν τήν
ξεδιάντροπα ξετυλιμένη ἀθεΐα του, ἀναγκασμένοι νά
ὁμολογήσουν τήν ἔξοχη τέχνη τοῦ ἀνθρώπου, τήν
πλούσια φαντασία του, τήν ἀκροβατική εὐλυγισιά
τοῦ στίχου του, τή ρυθμοπλαστική του δεξιωσύνη,
τὸν οἶστρο του, τή φλέβα του. Κ' ἓνας δημοσιογρά-
φος, ἀνόητα ἐνθουσιασμένος, γιά νά ὑψώσῃ τὸ πρω-
τόφαντο ἔργο, νόμισε πὼς ἔπρεπε νά κοροϊδέψῃ τὰ
«Τραγικά ποιήματα» τοῦ πάντα **ἀδιάπτωτου** και
στήν ἐντέλεια τεχνίτη, τοῦ ἀνυπερέβλητου ποιητῆ
Λεκόντ Ντελίλ, τὸ βιβλίο πού εἶχεν ἐκδοθῆ σύγκαι-
ρα με τίς «Βλαστήμιες». 'Εννοεῖται πὼς ἀναψεν ἡ
περιέργειά μου, ἀνυπομονοῦσα νά μπῶ μέσα στὸν
καινούριο μεγάλοπρεπο ναό, και κόντεψα νά φιλήσω
τὸ χέρι τοῦ φίλου μου Δροσίνη, σὰ μοῦ δάνεισε τὸ
βιβλίο τοῦ Ρισπαίν. Τὸνομά του τὸ εἶχα ἀκουστὸ κι
ἀπὸ πρῶτα, σάν ἀνθρώπου πού ζοῦσε φανταχτερὰ

και ἀπόκοτα και ἄμοιαστα, γιά νά σταυροκοπιένται
οἱ χριστιανοὶ και νά σκαγαλιίζονται οἱ νοικοκυρατοί.
Τὰ τραγούδια ἐκεῖνα, καθὼς εἶτανε βαλμένα σ' ἓνα
ὀργανικὸ σύνολο, με μέρη και κομμάτια συκρατημέ-
να μεταξύ τους σὰ χαλκάδες ἀλυσίδας, σὰ μιὰ
συμφωνία ἐχτελεσμένη ἀπὸ πολυὸργανη ὀρχήστρα,
με πρελούντια και με φινάλε, με σκέρτσα, με ἀλλέ-
γρα, με ἀντάτζια, με μουγκρίσματα λύσσας, με βού-
νευρου χτυπιές, με τριξίματα δοντιῶν και με ἀλα-
λάσματα, στρογγυλά και χτυπητά και φωναχτά, χω-
ρίς πνιμένους ἀναστενασμούς, λεπτές ὑποβολές και
μουσικὲς σουρντινες, με εὔρεση και με μάθηση, με
πρόλογο πού ἐδειχνε πὼς εἶταν ἔργο προσκεδιασμέ-
νο, τὸ πρῶτο δείγμα σειράς ἄλλων ἀνάλογων χτι-
σμάτων ὀρισμένου φιλοσοφικοῦ λυρισμοῦ, τὸ ἔργο
ἐκεῖνο θάμπωσε τή φαντασία μου, και με γοήτεψε.
Ἰσα με τότε, μελετώντας—ἄταχτα κάπως— τή γαλ-
λική ποίηση, μιὰ μεγάλη μες δασκάλισσα, εἶχα στα-
ματήσει με πὶο πολλή συμπάθεια στίς λεπτές ψυχο-
λογικὲς τρεμούλες τοῦ Σουλλὺ Πруντώμ, πού δὲ
φωναζοῦνε, μὰ πού σοῦ ψιθυρίζοῦνε διακριτικά τὰ
παράπονά τους και τίς ἀνησυχίες τους. 'Ἰστερ' ἀπὸ
λίγα χρόνια, ἀράδα ἀράδα, ἀνάλογη ἐντύπωση μοῦ
εἶχανε προξενήσει, πάντα με θόρυβο ρεκλαμαρισμέ-
να, νεώτερα ἢ παλαιότερα ἔργα τοῦ Ρισπαίν, τὰ λυ-
ρικά του πάντα, (γιατί τὰ δράματά του και τὰλλα τὰ
πεζά του σχεδὸν δὲν τὰ γνώρισα), ἡ «Θάλασσα», τὸ
«Τραγούδι τῶ ζητιάνων», κ' ἐδῶ και λίγα χρόνια,
ἡ «Μιάρκα», τὸ μυθιστόρημα με τὰ τοιγγάνικα τρα-
γούδια πού ὁ Μπαρρὲς τὰ εἶπε «θαμαστά», στὸ λό-
γο του τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Ρισπαίν μέσα στή γαλ-
λική 'Ακαδημία.

Και γιά πολὺ καιρὸ κράτησα στή μνήμη μου,
κ' ἔψαχνα κ' εὔρισκα στήν καρδιά μου και ζοῦσα
με τοὺς ξεθεμελιωτὲς στίχους, με τίς πετροκαταλύ-
τρες ρίμες, με τὰ βροντερὰ και χρυσόρρυθμα τουρα-
νικά μὰρς τῆς «Βλαστήμιας», με τοὺς λογιῆς γερο-
λύκους και με τοὺς μούτσους, με τίς ἱεροψαλτικὲς
«Λιτανεῖες», με τὰ κοσμογονικά «Μεγάλα τραγού-
δια» τῆς «Θάλασσας», με τίς ὑπομονετικά και κα-
ταπληχτικά συνταιριασμένες στροφές πού ἀγωνίζον-
ταν, κατὰ ζήλο ἀρχαϊκό, με τὸ παράδειγμα μεγά-
λων πρωτόγονων ποιητῶν, νά ἀρμονίσουνε τὸνεῖρο
και τήν ἐπιστήμη, τὸ μεθύσι τοῦ λυρισμοῦ και τή δι-
δαχὴ τῆς ἀλήθειας. Ζήλεψα τοὺς γύφτους του και
τοὺς λογιῆς ζητιάνους του, τοῦ κάμπου και τῆς πο-